

Аналіз фінансування інноваційної діяльності

Вінницький національний технічний університет

Анотація

В статті визначено сутність поняття «інновація». Підкреслено важливість впровадження інноваційної діяльності на підприємстві. Розглянута статистична інформація про основні джерела фінансування інноваційної діяльності в Україні за останні 5 років.

Ключові слова: інновація, інноваційна діяльність, інвестиція.

Abstract

The article defines the essence of the "innovation" concept. The importance of implementation of innovation activity at the enterprise is emphasized. The statistical information on the main sources of financing of innovation activity in Ukraine for the last 5 years has been considered.

Key words: innovation, innovative activity, investment.

На сьогоднішній день найважливішою умовою створення товарів і послуг, які будуть конкурентоспроможними на ринку є запровадження у підприємницькій сфері інноваційної діяльності. Інновації дозволяють значно прискорити розвиток підприємництва у сфері національної економіки у кількісному, а також у якісному відношеннях. Для України це також є шляхом збереження високого рівня кваліфікації робочої сили, інтенсивного його стимулювання, а також забезпечення державної підтримки інноваційного підприємництва.

Інновація – це сукупність усіх нововведень, які вперше використовуються на підприємстві та несуть у собі певну економічну вигоду [1]. Інновація це не лише впровадження нового продукту на ринку, але й впровадження: нових (покращених) видів продукції послуг, технологій, виробничих систем, а також зміни в соціальних відносинах на підприємстві [2].

Інноваційна діяльність напряму залежить від розширеної системи фінансування, яка вирішує такі основні завдання [3]:

- 1) створення необхідних передумов для швидкого та ефективного впровадження інновацій на усіх ланках підприємницької діяльності;
- 2) розвиток науково-технологічного потенціалу;
- 3) створення належних матеріальних умов, які необхідні для формування кадрового потенціалу.

До елементів системи фінансування інноваційної діяльності відносять:

- 1) джерела надходження коштів;
- 2) механізм нагромадження грошових коштів та їх владання в інноваційну діяльність;
- 3) механізм контролю над впровадженими інноваціями (зворотній зв'язок, оцінка ефективності використання вкладів).

Розрізняють такі основні джерела фінансування інноваційної діяльності підприємства [4]:

1) самофінансування - у проведенні наукових досліджень, прикладних розробок за рахунок власних коштів, основним джерелом яких виступає прибуток;

2) інвестування – участь грошових вкладів інвестора в перспективних, на його думку, інноваційних проектах;

3) кредитування - надання позик банком та іншими кредитними установами на проведення інноваційної діяльності;

4) державне фінансування - виділення державою з бюджету та позабюджетних фондів коштів на дослідження та впровадження певних пріоритетних для даної країни наукові проекти.

Оскільки інноваційна діяльність є ризикованою та характеризується високим ступенем невизначеності, підприємству необхідно використовувати різноманітні джерела фінансування [5]. Використання кожного джерела фінансування має свої переваги та недоліки, тому прийняте рішення щодо їх вибору має бути обґрунтованим.

Розглянемо основні джерела фінансування інноваційної діяльності в Україні та у Вінницькій області зокрема (таблиці 1,2) [6].

Таблиця 1 - Фінансування інноваційної діяльності в Україні (тис.грн.)

Рік	Загальна сума витрат	У тому числі за рахунок коштів			
		власних	вітчизняних інвесторів та державне фінансування	іноземних інвесторів	інші джерела
2011	14333,9	7585,6	149,2	56,9	6542,2
2012	11480,6	7335,9	224,3	994,8	2925,6
2013	9562,6	6973,4	24,7	1253,2	1311,3
2014	7695,9	6540,3	344,1	138,7	672,8
2015	13813,7	13427,0	55,1	58,6	273,0
2016	23229,5	22036,0	179,0	23,4	991,1

Згідно із статистичними даними в Україні в період з 2011 року по 2014 рік відбувався спад фінансування інноваційної діяльності, проте з 2015 року рівень фінансування почав зростати. Основним джерелом фінансування інноваційної діяльності є власні кошти підприємств. У 2016 році величина використання власних джерел фінансування зросла втричі у порівнянні із 2011.

Рівень вітчизняних інвестицій та державного фінансування постійно коливається : зростав у 2012, 2014, 2016 роках та спадав у 2013, 2015 роках.

Фінансування інноваційної діяльності іноземними інвесторами зростало у 2012 та у 2013 роках, проте у 2014 році відбувся різкий спад інвестицій, який триває досі.

Використання в інноваційній діяльності інших джерел фінансування починаючи з 2011 року і закінчуючи 2015 роком, постійно зменшувалося, лише у 2016 році відбулося збільшення фінансування.

Таблиця 2 - Фінансування інноваційної діяльності у Вінницькій області (тис.грн.)

Рік	Загальна сума витрат	У тому числі за рахунок коштів			
		власних	вітчизняних інвесторів та державне фінансування	іноземних інвесторів	інші джерела
2011	44481,4	44281,4	-	-	200
2012	419277,6	418454,4	-	-	823,2
2013	694945,9	661107,4	-	-	33838,5
2014	796493,5	787353,8	-	-	9139,7
2015	575261,6	575261,6	-	-	-

У Вінницькій області фінансування інноваційної діяльності здійснюється за рахунок власних коштів підприємств та інших джерел фінансування.

Вітчизняні та іноземні інвестори з 2011 по 2015 роки не вкладали свої гроші у інновації. Держава також не фінансувала інноваційну діяльність у Вінницькій області.

Висновки : Виходячи з проведених досліджень, можна зробити висновок про те, що в Україні в сучасних умовах основним джерелом фінансування інноваційної діяльності підприємств виступають переважно власні фінансові джерела. Отже, актуальним питанням є збільшення частки державного фінансування та залучення іноземних та вітчизняних інвесторів до участі у фінансуванні інноваційної діяльності українських підприємств. Для вдосконалення стимулювання інноваційної діяльності в Україні потрібен новий комплексний механізм стимулювання всього інноваційного процесу – від фундаментальних досліджень до впровадження розробок у виробництво [7]. Створення такого механізму є доцільним не тільки на державному, а й на регіональному рівні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Адлер О. О. Проблеми інноваційного розвитку машинобудування [Текст] / О. О. Адлер, Л. К. Поліщук // XVI Міжнародна науково-технічна конференція "Вібрації в техніці та технологіях", 26-27 жовтня 2017 р. - 2017. - С. 39-40.
2. Горяча О.Л. Сучасний аналіз інноваційної сфери України та шляхи її активізації / О.Л. Горяча, І.А. Сільченко // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2015. – № 3. – С. 21–22.
3. Ратушняк О. Г. Управління інноваційними проектами на промислових підприємствах [Текст] / О. Г. Ратушняк, О. Г. Лялюк // Актуальні питання сучасної економіки : матер. VIII Всеукр. наук. конф., 24 грудня 2016 р. – Умань : Видавець «Сочінський М. М.», 2016. – Ч. 1. – С. 118-120.
4. Глущенко Л. Д. Концепція маркетингової стратегії в управлінні інноваційним розвитком підприємств [Текст] / Т. М. Пілявоз, Л. Д. Глущенко Л.Д. // Міжнар. наук.- практ. конференція "Маркетингова діяльність підприємств: сучасний зміст". – Полтава
5. Віннікова І.І. Аналіз інноваційної активності промислових підприємств України / І.І. Віннікова // Економіка та держава. - №8. – С.47 -53.
6. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
7. Бандура М.В. Проблеми та перспективи інвестиційного зростання економіки України / М.В.Бандура // БІЗНЕСІН- ФОРМ – 2013. – № 10. – С. 50-54.

Сікорська Лілія Володимирівна - студентка групи Моп 146, факультет менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Науковий керівник: **Адлер Оксана Олександрівна**, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки підприємства та виробничого менеджменту, Вінницький національний технічний університет, Вінниця.

Sikorska Liliia V. - student, faculty of management Vinnitsa National Technical University, Vinnitsa.

Supervisor: **Adler Oksana O.** – Cand. Sc. (Eng), Assistant Professor of Economics Industry and Industrial Management, Vinnitsia National Technical University, Vinnitsia.